

عنوان مقاله:

بندسار، الگوی بومی بهره برداری بهینه از منابع آب و خاک (مطالعه موردی: حوضه آبخیز سبه سبزوار)

محل انتشار:

مجله علمی سامانه های سطوح آبخیز باران، دوره 2، شماره 4 (سال: 1393)

تعداد صفحات اصل مقاله: 0

نویسندگان:

احد توسلی - *Managing Director of Abadgaran Falat Shargh Co*

اکرم حسین نیا - *Research Institute of petroleum industry*

خلاصه مقاله:

حوضه های آبخیز رودخانه ای، به خصوص در مناطق خشک و نیمه خشکی مانند ایران و سرزمین های مجاور، همواره محور سکونت و تمدن جوامع بشری بوده اند. در بسیاری از مناطق کم آب ایران از جمله نواحی غربی خراسان از دیرباز مردم به اهمیت منابع آب و خاک در جهت حیات خود پی برده اند و در جهت حفاظت از آن تلاش های زیادی را معطوف داشته اند. استفاده از این تجربیات موفق در جهت بومی سازی عملیات آبخیزداری کارایی این عملیات را تضمین خواهد نمود. مقاله حاضر، با هدف بررسی تاثیر بندسارها در استفاده بهینه و پایدار از منابع آب و خاک و همچنین نظامات اجتماعی آن مورد بررسی قرار خواهد گرفت. حوضه آبخیز سبه سبزوار با مساحتی در حدود ۷۴/۱۰۸۳۵ هکتار در حوضه آبخیز کویر مرکزی و از نظر سیاسی در محدوده شهرستان سبزوار واقع شده است. متوسط بارندگی سالانه حوضه سبه ۲۷۱ میلی متر و بیشترین بارندگی ماهانه حوضه مربوط به ماه اسفند به میزان ۵۷ میلی متر و در ماه های فصل تابستان مقدار بارندگی کمتر از ۱ میلی متر است. تنوع و گستردگی بندسارها در بستر مسیل های حوضه به تعداد ۲۰۹ مورد قابل توجه بوده و در سرنوشت آب و رسوب خروجی از انتهای حوضه نقش مهمی به عهده دارد. با توجه به شرایط موجود در طول سالیان گذشته مردم منطقه اقدام به احداث سازه های خاکی کوتاه (بندسار) به تعداد زیاد در منطقه نموده اند. این سازه ها علاوه بر ایجاد درآمد و اشتغال در منطقه نقش موثری در کنترل رسوبات داشته است. در طی این بررسی جنبه های مختلف احداث این بندسارها مورد بررسی قرار گرفته که در مجموع بیانگر پتانسیل های دانش بومی برای بهره برداری بهینه از منابع آب و خاک در مناطق خشک و نیمه خشک می باشد و لزوم توجه به این دانش را ضروری می نماید.

کلمات کلیدی:

Bandsar, Watershed management, Local model, Sustainable development, بندسار,

آبخیزداری، الگوی بومی، توسعه پایدار

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1730816>

